

Van	Adviesraad Sociaal Domein
Aan	College van burgemeester en wethouders
Onderwerp	Ombuigingen in de WMO
Behandeld door	Werkgroep WMO
Datum	16 augustus 2018

1. Inleiding

Deze notitie bevat het advies van de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) over de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen in het Sociaal Domein van de gemeente Oosterhout. Deze maatregelen vindt B&W noodzakelijk om te komen tot een sluitende begroting voor 2019 en 2020.

2. Aanleiding

Het voornemen van de gemeente om toe te werken naar een ombuiging in de WMO. Het doel van de ombuiging is de WMO beheersbaarder te maken. Gelet op de te verwachten overschrijding van €1,2 miljoen.

Situatie vanaf 2015

Om invulling te geven aan de decentralisatie van de WMO-taken van de rijksoverheid naar de gemeenten, heeft de gemeente Oosterhout in 2015 besloten een Sociaal Wijk Team (SWT) in te zetten. Het SWT wordt ingevuld door 3 organisaties actief in het sociaal domein in Oosterhout, te weten: MEE, Surplus en de GGD. Deze drie organisaties hebben in 2015 (in een gezamenlijke offerte) aangegeven het beste zicht te hebben op het voorliggend en achterliggend veld. Dat wil zeggen, de cliënten en hun problematiek in het sociaal domein. Ze zijn een gezamenlijke opdracht aangegaan voor 3 jaar voor de uitvoering van het SWT. De gemeente Oosterhout is opdrachtgever.

Belangrijkste verantwoordelijkheden van het SWT zijn:

- Zorgen voor een eenduidig poort/toegang voor burgers tot de ondersteuning en hulpverlening in het sociaal domein.
- Vertalen van de hulpvraag van de burger naar het juiste aanbod (keukentafelgesprek, indicatiestelling, etc.)
- Toewijzen van de juiste ondersteuning/Toeleiding van de burger naar de juiste hulpverlener

Huidige knelpunt

Het belangrijkste knelpunt in het Sociaal Domein is een overschrijding van het budget in 2017 met €1,2 miljoen. De gemeente Oosterhout stelt het doel om deze overschrijding in 2020 volledig om te buigen. Er is een eerste plan opgesteld met daarin de eerste ideeën voor bezuinigingen. De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is gevraagd om hierin mee te denken.

Analyse van de adviesraad

Omdat 2015 het overgangsjaar was voor de decentralisatie is het budget voor 2015 en 2016 door de rijksoverheid bepaald en toegekend. In 2015 en 2016 is het budget voldoende gebleken, er was zelfs een overschot. Het overschot is terecht gekomen in een reservepot specifiek voor het Sociaal Domein.

De begroting 2017 was gebaseerd op 2015 en 2016. In 2017 is echter sprake van een trendbreuk en is er €1.2 miljoen meer uitgegeven dan gebudgetteerd. Er is dus een tekort ontstaan op de WMO-begroting. De overschrijdingen zijn het grootst bij de voorzieningen Hulp bij Huishouden en Begeleiding.

Het tekort kan niet uit de opgebouwde reservepot worden gedekt. Daarom heeft de gemeente besloten dat er maatregelen moeten worden genomen om het tekort binnen 2 jaar, d.w.z. in 2019 en 2020, om te buigen. Hiervoor zijn de eerste ideeën geschetst. In oktober 2018 moet er een concreet plan liggen, inclusief financiële consequenties.

De Gemeente verwacht een groot deel (€ 500.000) van de bezuinigingen te behalen door in te grijpen in het Sociaal Wijk Team (SWT). Onder andere wordt voorgesteld om het SWT vanuit het stadhuis te laten werken en te besparen op personeelskosten (overhead) in het SWT.

3. Plan van aanpak

Vanuit de adviesraad en de werkgroep WMO zijn vragen geformuleerd. De aangeleverde stukken zijn bestudeerd.

3.1 Vragen vanuit de adviesraad en de werkgroep WMO n.a.v. de beleidsstukken.

- Heeft de gemeente voldoende inzicht in cq. grip op hoe het Sociaal Wijk Team functioneert?
- Hoe is te verklaren dat de gemeente niet eerder op de hoogte was van de overschrijdingen? Waarom zijn de kosten voorheen niet gemonitord en is niet proactief gewerkt om overschrijdingen te voorkomen?
- Hoe verlopen de (administratieve) processen van indicatiestelling, zorgtoewijzing en financiële afhandeling binnen het SWT? Op welke kpi's (kritieke prestatie indicatoren) wordt gestuurd en is er voldoende inzicht in deze kpi's? Lukt het het SWT om het netwerk van de burger in kaart te brengen en te monitoren (hier wordt bij zelfredzaamheid wel van uitgegaan)?
- Wat is de kwaliteit en het resultaat van de keukentafelgesprekken? Is hierover iets af te leiden in jaarverslagen en/of evaluaties?
- In hoeverre is de neutraliteit van het voor- en achterliggende veld van MEE, Surplus en de GGD gewaarborgd?
- Oosterhout is, in tegenstelling tot andere gemeenten die werken met CJG's, niet echt multidisciplinair. De drie instanties hebben in feite allemaal een verschillende doelgroep. Waarom is hiervoor gekozen en niet voor een echt multi-disciplinair SWT?
- De Gemeente stelt zich ten doel om minder (maatwerk) begeleiding te indiceren. Maar heeft de gemeente voldoende inzicht in de hulp- en ondersteuningsbehoefte van de Oosterhoutse burgers?

- Er is geen duidelijke oorzaak gevonden voor stijging van de kosten met betrekking tot Begeleiding? Vergrijzing kan wel een grote oorzaak zijn, maar misschien ook de aantrekkende economie waardoor meer mensen werken en geen zorg meer kunnen geven aan een oudere. Is de begeleiding complexer geworden of het aantal begeleidingstrajecten toegenomen? Wat gaat de gemeente doen om de oorzaken te verklaren?
- In de toekomstvisie van de gemeente (ontwikkelagenda) wordt uitgegaan van minder maatwerk en meer algemene voorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn De Pastorie, Beweegzaam en de Floralia-tuin. De gemeente neemt aan dat deze voorzieningen goedkoper zijn, dat ze preventief zullen werken en ze bijdragen aan een afname van begeleiding. Maar is deze afname realistisch? Zijn deze voorzieningen vindbaar voor de doelgroep en sluiten ze aan bij de behoefte van de doelgroep?
- Wordt ook gekeken naar goede ervaringen, voorbeelden van andere gemeenten (zoals Breda, Dongen of de VNG) of gaat Oosterhout het wiel zelf uitvinden?
- Oosterhout heeft gekozen voor een Sociaal Wijk Team met als belangrijkste taak doorverwijzing naar de hulpverlening al dan niet met een indicatie. Dit lijkt een extra stap in de keten van de hulpverlening. Het CJG bijvoorbeeld verleent wel zelf hulp. Is voor de gemeente duidelijk of er al dan niet sprake is van een extra stap?

4. Advies

Zonder antwoorden op deze vragen lijken de voorgestelde maatregelen ons erg voorbarig. Daarom stelt de ASD voor eerst antwoorden te vinden op bovenstaande vragen en op basis daarvan maatregelen voor te stellen.

4.1 Verwachtingen:

De ASD verwacht mee te kunnen denken over de te nemen maatregelen.

Adviesraad Sociaal Domein

Oosterhout, 16 augustus 2018

Voorzitter
Leny van der Ende

Werkgroep WMO
Vera Brons

Caroline Nguyen